

24.7.14

לכבוד	לכבוד	לכבוד
מר יהודה ויינשטיין	מר דני עפרוני	מר משה יעלון
היועץ המשפטי לממשלה	פרקליט צבאי ראשי	שר הבטחון
בפקס: 02-6467001	בפקס: 03-5694526	בפקס: 03-6976711

שלום רב,

הנדון: פתיחה בחקירה בגין חשד להפרה בוטה של זיני לחימה במבצע "צוק איתן" עקב פגיעה בבתי החולים אלאקסא ובית חאנון וכן פגיעה ברכבי אמבולנסים

בשם מרכז עדאלה מחיפה וארגון "אלמיזאן" לזכויות אדם מעזה, הריני לפנות אליכם בדרישה לפתיחה בחקירה בגין חשד רציני להפרות בוטות של המשפט הבינלאומי ההומניטארי עקב פגיעה בבית החולים אלאקסא בעזה, והכל כמפורט להלן:

התקפת בית החולים אל-אקסא ביום 22.7.14

1. ביום 22.7.14 תקף הצבא את בית חולים אל-אקסא בדיר אל-בלח שברצועת עזה. לפי העדויות, תקף הצבא תחילה בתי מגורים הממוקמים בקרבה ובסמיכות לבית החולים. התקיפה הראשונה היתה על בית משפחת אלפליט הממוקם מערבית לבית החולים. במהלך פינוי הפצועים לבית החולים אלאקסא, תקף הצבא את בית משפחת סרסור שאף הוא סמוך לבית החולים. הפצועים עקב תקיפה זו גם הם פונו אל בית החולים אל-אקסא. תוך כדי העברת הפצועים, תקף הצבא את בית משפחת אלנאעוק הממוקם אף הוא סמוך לבית החולים. כתוצאה מההתקפות על הבתים, התחילו יתר המשפחות, כולל נשים וילדים, המתגוררות בסמוך לבית החולים להתפנות ועברו לבית החולים בתקווה למצוא מחסה מפני התקפות הצבא. בשלב הזה החל הצבא בתקיפה ישירה על בית החולים אלאקסא. בתקיפה ראשונה על בית החולים הוא פגע בקומה השלישית של בית החולים שם ממוקמת מחלקת הניתוחים; הצבא תקף את בית החולים בפעם שניה ופגע בקומה השניה שם ממוקמת מחלקת הריונות ולידה; בפעם השלישית פגעה תקיפת הצבא במחלקה האדמיניסטרטיבית של בית החולים והתקיפה הרביעית של הצבא פגעה בחדר המדרגות הראשי של בית החולים.

2. כתוצאה מההתקפות המכוונות הנ"ל, נהרגו 3 אזרחים, הכוללים חולה אחד שאושפז בבית החולים ושני מבקרים, שפריטיהם כדלקמן:

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

حيفا 31090، ص.ب 8921 هاتف 04-9501610 فاكس 04-9503140
חיפה 31090, ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

- א. עלא עבד אלמגייד אבו דחרוג', בן 17 אשר נהרג בהיותו בבית החולים.
- ב. זכרייה אברהים שאשלאק, שנהרג עקב ההתקפה על אחד הבתים הסמוכים לבית החולים.
- ג. חאלד עואד ביומי, בן 34 נהרג בעת ביקורו לחולה שאושפז בבית החולים שהותקף.

3. כמו כן נפצעו 40 אזרחים, ביניהם 15 מצוות בית החולים.

4. תוך כדי פינוי הפצועים, וכתוצאה מהתקיפה, נפגעו באופן כבד שלושה רכבי אמבולנסים של בית החולים ושלושה מצוותי האמבולנסים נפצעו, שניים מהם באופן קשה. כתוצאה, החליטה הנהלת בית החולים להעביר את כל הפצועים לשלושה בתי חולים אחרים.

5. בעקבות התקפת בית החולים, מחלקת הניתוחים הושבת, הוחרבה מערכת המחשוב, מיטות נפגעו באופן כבד כמו גם מערכת החשמל וחלונות. לצוות בית החולים לא עמדה האפשרות לרשום את הפצועים ולזהות את ההרוגים.

תקיפת רכבי אמבולנסים ביום 22.7.14

6. ביום 22.7.14 בשעות הבוקר המוקדמות, תקף הצבא שלושה רכבי אמבולנסים שהיו במהלך משימת פינוי פצועים ממזרח לאזור התעשייה בבית חאנון. אחד מהפצועים שהיו באמבולנס נהרג ושלושת הרכבים נפגעו באופן כבד.

תקיפת בית חולים בית חאנון

7. ביום 22.7.14 בשעות הבוקר המוקדמות תקף הצבא את בית החולים בית חאנון. הפצצה נפלה בגינה של בית החולים, הממוקמת במקביל לחדר טיפול נמרץ. כתוצאה נפגע אדם אחד ונגרם נזק כבד למבנה בית החולים.

8. מספר שעות לאחר מכן, תקף הצבא בפעם שניה את בית החולים בית חאנון. אחת הפצצות נפלה ממול לחדר טיפול נמרץ, דבר אשר גרם להתלקחות אש בכניסה אל בית החולים ונזק כבד נגרם למבנה.

9. התקיפה הנ"ל מתווספת לתקיפה קודמת על בית החולים שהתרחשה בתאריך 19.7.14, אשר כתוצאה ממנה נפגע מבנה בית החולים קשות.

ההתקפות על מוסדות רפואיים מהווה הפרה חמורה לדיני לחימה

10. המשפט הבינלאומי ההומניטארי קובע במפורש כי אין לפגוע במתקני ובמוסדות רפואה במהלך לחימה וכי דווקא יש לאפשר לצוותי הרפואה ולמוסדות בריאות לספק טיפולים רפואיים נגשים לפצועים. העקרון הזה מקבל משנה חשיבות כאשר בפועל, רוב הפצועים וההרוגים הם אזרחים שאינם שותפים ללחימה.

11. סעיף 18 לאמנת ג'נבה הרביעית קובע כי לעולם לא ייחשב בית חולים כמטרה צבאית הניתנת לתקיפה. כמו כן סעיף 19 לאמנת ג'נבה הרביעית קובע כי ההגנה הניתנת לבתי חולים תיפסק רק לאחר שנמסרה מעוד מועד התראה הקובעת בכל המקרים הנאותים, מועד מספיק, ולא שעו להתראה. הסעיף מוסיף כי "העובדה שניתן בבתי חולים אלה טיפול לפצועים ולחולים מבין אנשי הכוחות המזוינים או עובדת מציאותם של נשק מיטלטל ותחמושת, שנקחו מהלוחמים האלה ועדיין לא נמסרו לשירות המתאים, אין רואים אותן כמעשים המזיקים לאויב." בשני המקרים שפורטו לעיל, לבתי החולים לא ניתנה אף התראה.

12. כמו כן, סעיפים 24-26 לאמנת ג'נבה הראשונה וכן סעיף 20 לאמנת ג'נבה הרביעית מקנים חסינות לצוותים הרפואיים לרבות הסהר האדום והצלב האדום, בעת מילוי תפקידם. כמו כן סעיף 56 לאמנת ג'נבה הרביעית קובע כי יש להבטיח את תפעולם הראוי של מוסדות רפואה. החובה לשמור על כללים אלה קיבלה ביטוי בפסיקתו של בית המשפט העליון (ראו: בג"ץ 4764/04 **רופאים לזכויות אדם נגד מפקד כוחות צה"ל בעזה**, פורסם בנבו 30.5.2004).

13. כללים אלה נחשבים לבעלי מעמד של משפט בינלאומי הומניטארי מנהגי והפרתו במקרה זה מעלה חשד לפשע מלחמה, לפי סעיף 8 לחוקת בית הדין הבינלאומי הפלילי (חוקת רומא).

14. כמו כן ההגנה המוענקת לצוותים רפואיים כוללת לא רק את ההגנה על צוותים אלה אלא גם החובה לאפשר להם לפעול למילוי תפקידם הענקת טפול רפואי ועזרה ראשונה לפצועים.

15. הפגיעה במוסדות ובמתקני רפואה גורמים לפגיעה גם בזכותם של הפצועים לקבלת טיפול רפואי במהלך הלחימה. זכותם זו של הפצועים מעוגנת הן במשפט הבינלאומי ההומניטארי והן במשפט הישראלי. סעיף 16 לאמנת ג'נבה הרביעית קובעת את חובה כוחות הצבא לאפשר פינוי של פצועים לצורך אשפוז וקבלת טיפול רפואה. סעיף 16 קובע כדלקמן:

"The wounded and sick, as well as the infirm, and expectant mothers, shall be the object of particular protection and respect.
As far as military considerations allow, each Party to the conflict shall facilitate the steps taken to search for the killed and wounded, to assist the shipwrecked and other persons exposed to grave danger, and to protect them against pillage and ill-treatment."

16. הפגיעות הנ"ל מנוגדות גם לעקרון ההבחנה של דיני המלחמה שלפיו נגזרו כמה כללים שמהווים נכסי צאן ברזל. הכלל הראשון הוא, כי אין לכוון התקפות כלפי אזרחים או מטרות אזרחיות. כלל שני קובע, כי כל עוד האזרחים אינם לוחמים הרי שהם מוגנים מפני כל התקפה. מכללים אלו נובע, הכלל השלישי לפיו התקפות שאינן מבחינות בין מטרות צבאיות לאזרחיות הינן אסורות.

17. בנסיבות אלו קיימת חובה לחקור את האירועים שלעיל. חובה זו נגזרת מהוראות המשפט הבינלאומי המנהגי, מהוראות משפט זכויות האדם הבינלאומי ומהוראות המשפט הישראלי. סעיף 1 המשותף לאמנות ג'נבה, מטיל חובה על המדינות שהן צד לאמנות "לכבד" את הוראות האמנות בכל מצב. כמו כן אמנות ג'נבה מטילות כולן חובה על המדינה המפרה לפתוח בחקירה במקרים של

הפרת המשפט הבינלאומי ההומניטארי ואף להעמיד לדין במידת הצורך. כך נקבע בסעיף 49 לאמנת ג'נבה הראשונה; סעיף 50 לאמנת ג'נבה השנייה; סעיף 129 לאמנת ג'נבה השלישית וסעיף 146 לאמנת ג'נבה הרביעית.

18. למותר לציין כי אין בקיומו של תחקיר פנימי ולא עצמאי לענות על דרישות המשפט הבינלאומי לחקירה עצמאית ובלתי תלויה. התחקיר הפנימי נועד ללימוד לקחים, הוא נגוע בניגוד עניינים בהיותו נערך על ידי המעורבים באירוע הנחקר עצמו ואין הוא כלי מתאים לבירור אחריותם האישית של החשודים בביצוע העבירות ולא כדי להבטיח את הבאתם של האחראים לדין. דרישה זו קיבלה חיזוק אף במסקנות הוועדה הציבורית לבדיקת האירוע הימי מיום 31 במאי 2010 (דו"ח ועדת טירקל, חלק שני) בנוגע לאפקטיביות מנגנוני החקירה בצה"ל.

על יסוד האמור לעיל, אנו מבקשים להורות על פתיחת חקירה עצמאית ובלתי תלויה בגין האירועים הנ"ל.

בכבוד רב,
סאוסן זהר, עורכת - דין